

Teemaleht: raamatukogude uuenev tähendus

Millal sa viimati raamatukogus käisid ja miks?

Oled sa üldse mõelnud, et Eesti on raamatukogude maa! Meie raamatukoguvõrk kujutab oma 871 avatud uksega Eesti kõige laiemat avaliku teenuse võrgustikku. Raamatukogusid kasutab regulaarselt 50% Eesti elanikest ja aastas tehakse meil ühtekokku 12,2 miljonit laenutust. Üha enam külastavad inimesed raamatukogusid ka muudel põhjustel kui raamatute laenutamine, kuid raamatukogude võrgustikus on peidus veelgi suurem potentsiaal. Nii nagu kohvikus ei saa ainult kohvi ja tanklas ainult tankida, nii ei pea ka raamatukogu olema ainult raamatute kogu. Näiteks pandeemia ajal sai seal välja trükkida COVID-passe ja paljud maaraamatukogud on ka postipunktiiks. Raamatukogu on juba praegu oluline osa heast ja mõtestatud avalikust ruumist, mis soodustab suhtlust ja kus ei domineeri kellegi ideoloogilised ega ärihuvid. Ühtlasi pakub raamatukogu suurt emotsionaalset väärtust ka haavatavatele elanikkonnagruppidele: teiste seas eakatele, väikelaste emadele, erivajadustega inimestele, uutele kogukonnaliikmetele. Erinevad suhtlus- ja osalusvormid teevad raamatukogust olulise sotsiaalse kohtumispaiga, millel on unikaalne võimekus kaasata kodanikke, reageerida muutuvatele oludele, samuti tugevdada ja sidustada kogukondi läbi ühiste kogemuste ning jagatud huvide. Kuid see pole kindlasti veel kõik.



Milline võiks olla raamatukogu, et sinna leiaks tee veelgi rohkem Eesti elanikke?

Mõtisklemist ja arutelu võib alustada siit:

- Mis on raamatukogu roll ja tähendus sinu jaoks?
- Milliseid teenuseid võiksid 21. sajandi raamatukogud lisaks raamatute laenutamisele veel pakkuda?
- Milline võiks olla raamatukogu roll kogukonnakeskusena ja erinevate kriisidega toimetuleku toetamisel?

Kas tead, et

Iga kuues inimene (**15%**) vanuses 15+ külastab raamatukogu pea iga kuu.

93% raamatukogukülastajatest hindab oma kogemust raamatukogu külastamisel heaks või väga heaks. Raamatukogukülastajate hulgas on oluliselt enam naisi, eesti keelt kõnelevaid inimesi, õpilasi ja üliõpilasi, kõrgharidusega inimesi ning 1–2 lapsega leibkondi.

Raamatukogu mittekülastajate hulgas on **keskmisest enam mehi**, vene keelt kõnelevaid inimesi, inimesi vanuses 45+, keskaridusega ning ilma lasteta leibkondi ja pensionäre.

Peamised põhjused raamatukogus käimiseks on lugemishuvi (**44%**), huvitavate väljaannete valik (**31%**) ning õpingute, hobide või tööga seotud põhjused (**26%**).

Lisaks raamatute lugemisele ja koju laenutamisele on **enamikus Eesti rahvaraamatukogudes** võimalik kasutada arvutit ja internetti ning saada abi paljundamisel, printimisel ja skaneerimisel.

Kohalikud omavalitsused näevad raamatukogude olulist rolli ka inimeste toetamisel e-riigiga seotud toimingutes (**85%**), formaalhariduse toetamises (**70%**) ning kriisiabi tegevustesse panustamisel (**68%**).

Huvitavat lisalugemist:

[Uuringu lõpparuanne „Rahvaraamatukogude rolli analüüs ja ettepanekud valdkondadevahelise koostöö tõhustamiseks“ \(2022\)](#)

[Visioonidokument „21. sajandi raamatukogu“ \(2022\)](#)

[Raamatukogude asukoha kaardirakendus](#)